

a) soudy,

b) veřejné notáře, jejichž činnost jako orgánům nesporného řízení věnuje kapitolu 8.

O činnosti notáře jako soudního komisaře jedná systematicky v § 8 ad. IV., ač správně jde v tomto směru o »pomocný orgán soudu«, uvedený v § 7 ad. X 2., který jest činný podle zvláštního příkazu, jež mu dá soud.

Příkaz ten nemůže dáti ovšem soud podle své vůle kdykoliv, nýbrž jen tehdy, kde jej k tomu zákon opravňuje, ale s druhé strany nemá ani v těchto případech notář právo jednati jako soudní komisař sám o sobě mocí svého úřadu, nýbrž jen tehdy, kde soud použije možnosti, zákonem mu poskytnuté (l. c. str. 37).

Tyto zásady pro činnost notáře jako soudního komisaře plynou ze zařazení mezi pomocné orgány soudní, čehož důsledkem jest, že za škodu vzniklou činností notáře jako soudního komisaře, jako za každý jiný orgán soudní, ručí stát podle syndikátního zákona, jako rukojmí a plátce (§ 4 zák. z 12. VII. 1872, č. 112 ř. z.) a při této své činnosti notář požívá zvýšené ochrany, jakožto osoba ve smyslu zákona vrchnostenská (str. 38). Kapitoly o účastnících nesporného řízení, zmocněncích, nákladech a právu chudých koncise formou a bohatostí obsahu vyčerpávají svou látku dokonale. Totéž nutno říci o kapitole »Postup v nesporném řízení«.

Dogmaticky řídí se spisovatel ve všech kapitolách zásadou, že řízení nesporné jest jenom částí civilně-právního řízení a podle toho také dělí si celou látku podle osvědčených method při líčení práva procesualního, čímž usnadňuje i začátečníkovi, aby vnikl dokonale do tohoto oboru. Stačí poukázati v tomto směru na kapitoly o činnosti účastníků a soudu, o dokazování, o zachování výsledků jednání, o rozhodnutí soudním, opravných prostředcích a výkonu. Zajímavou kapitolou pro sebe jest řízení »o obnově« v § 27.

V druhé části jedná se o příslušnosti v nesporném řízení jednotlivých oborů, na př. o příslušnosti v řízení pozůstalostním, v řízení knihovním, v poručenství, umořování listin atd., jak o tom jednají speciální zákony. Na začátku svého díla zdůrazňuje spisovatel, že i když v daném případě je nepochybně, že nutno postupovati v řízení nesporném, není tím vždy i bez dalšího již také řečeno, že musí býti v tomto řízení postupováno podle předpisu zákona č. 100/1931. Neboť jeho ustanovení jsou míněna jako ustanovení podpůrná, daná jen pro ty případy, kde není ve zvláštních zákonech předepsáno nic jiného. V druhé části máme po prvé systematicky sestavenou příslušnost v nesporném řízení pro speciální obory.

Nutno uznati, že cíl, který si spisovatel v úvodu svého díla vytkl, jest jistě velmi těžký, poněvadž se jedná o systematické zpracování látky, která byla teprve novým zákonem upravena s platností pro celou republiku. Praxe ukáže, kde jsou snad mezery v zákoně a jakým způsobem ponese se výklad jednotlivých zákonných předpisů. Bohatý obsah díla a řešení sporných otázek bude jistě zúrodňovati cesty praxe a nemusíme mítí obavu, kterou vyslovil prof. Ott o šabloně a rutině v nesporném řízení. Jasný, klidný a přímo klasický výklad příslušných zákonů láká, aby praxe v každém směru výkladu Horova se držela a tohoto systematického díla prvního v našem jazyce vydaného pilně užívala.

Dr. V. Svoboda.

Dr. KAREL MOTLÍK:

Léčení krise.

Příslušníci notářské komory Pražské rozdělují se zhruba na dvě skupiny — Pražáci a venkované. Podle názoru venkovanů jsou Pražáci všichni ti, kteří sídlí v obvodu krajského soudu civilního v Praze, mají všude blízko, všechno si mohou zařídit, všechno si také zařizují, starají se o věci komorní a jsou si snad také vědomi, že někde poměrně dosti daleko žijí notáři venkovští. Podle názoru Pražáků žijí si venkované na svých okresech poměrně mnohem klidněji, bez značné konkurence, o věci komorní se nestarají a patrně také starati nechtějí.

Když se něco nepovede, jsou patrně Pražáci toho domněni, že je venkované dostatečně nepodporovali, po případě že neúspěch zaviněn byl přímo lhostejností těchto venkovanů, kteří veškerou práci ponechávají vykonávati několika osobám starajícím se sami každý pouze o zájmy svoje vlastní. Venkované namítají, že se jich nikdo neptal, že o ničem nevěděli a že kromě občasných zásilků Českého práva nejsou s ústředím vůbec ve spojení.

Jako příslušník venkovské skupiny nechci tvrditi, že by měla tato ve všem pravdu, nemožno dokonce ani se domnívati, že neúspěch nebo malý úspěch zaviněn je tou nebo druhou skupinou, domnívám se pouze, že v době, kdy o všem rozhoduje organizační pohotovost, jest skutečnost, že v malém počtu notářů jsou ještě dvě skupiny, sama o sobě škodlivým luxusem.

Je sice pravda, že venkované mohou zajížděti na schůze do Prahy a že tam až na nepatrné výjimky nejezdí. Musí se však uvážiti, že pravidelné měsíční výlety do Prahy znamenají pro vzdálenějšího venkovana značnou ztrátu času a peněžité výdaje. Má za to ovšem možnost poslechnouti si celovečerní teoretickou přednášku. Je-li však tato přednáška z oboru notářského, musí býti nutně příliš všeobecná, takže praktických poznatků skoro nepřináší. Není-li z oboru, je tento večer s hlediska odborného ztracený a neliší se nikterak od přednášek pořádaných mnohem často blíže. Při volbě předmětu přednášky není možno oceňovati jeho absolutní hodnotu. Jest nutno vzíti za základ hodnotu relativní, to jest užitek z takové přednášky pro notáře jako takového.

V důsledku toho nastává skutečně nezáměr venkovských a protože rubriky Českého Práva mohou informovati příslušníky stavu jen dosti povšechně o stávkových otázkách časově důležitých, neví ani venkovan, čemu by měl onen zájem věnovati a může se domnívati, že veškerá činnost ústředí neobsahuje nic závažného. Proto také vykonává volby a jednání na stávkových shromážděních hlasovacími lístky a nejvýše důvěrníky, kteří nejsou lépe informováni než on sám a proto vyhledávají mínění většiny, nebo mohou upadnouti do neodůvodněné oписe. Nápravu považují za možnou a dokonce za nutnou. Bylo by ovšem zapotřebí určitým způsobem decentralisovat, lépe řečeno rozvětvit činnost ústředí, a to jak komory tak i spolku notářů. Obojí dalo by se provésti souběžně.

Dosavadní stav Pražské komory činí 9 členů a 4 náhradníky, celkem 13 volených zástupců. Jejich rozdělení jest velmi nepoměrné, teritoriálně se stále zhoršuje. Tak na příklad obvody krajských soudů v Klatovech a v Písku nemají žádného voleného zástupce komory. Ob-

vod krajského soudu v Plzni má jediného náhradníka, nyní ovšem již asi půl roku jenom na papíře. Tyto tři obvody spolu sousedí, mají celkem 36 notářství, tedy třetinu notářství zastoupených v Pražské komoře a jsou fakticky úplně bez zastoupení.

Bylo by proto zapotřebí příští složení notářské komory rovnoměrněji rozdělit. Při tomto rozdělení mohl by dostati zásadně každý obvod krajského soudu venkovského svého zástupce, menší obvody (Mladá Boleslav, Klatovy) po náhradníku, ostatní po členu komorního výboru. I při tomto rozdělení zbyla by polovina zástupců ve výboru obvodu Pražskému.

V jednotlivých obvodech krajských soudů, po případě pro dva i tři podle železničního spojení založily by se obvody spolku notářů, tak jako na příklad má Plzeň pro krajské soudy Klatovy, Písek, Plzeň.

Místní členové komorního výboru jako členové výboru místního odboru spolku notářů podávali by v těchto krajských schůzích referáty o aktuálních otázkách, dávali by je prodebatovat účastníkům a kdyby se řídily schůze místních odborů tak, že by se svolávaly týden nebo 14 dní po sezení komorním, přišel by člen komorního výboru do příští schůze komory již informován o názorech kolegů ze svého kraje a měla by notářská komora vždy živý přehled o tom, jaké názory mají její členové.

O program pro takové měsíční schůze místních odborů spolku notářů nebylo by nouze. Není prostě zapotřebí vůbec nějaký program stanovit. Vím z vlastní zkušenosti z odboru Plzeň, že i ty nejlépe připravené přednášky neměly takového významu, jako ono »řešení praktických příkladů«. To je vlastně hlavní vzpruhou zájmu jednotlivců na takovou schůzi příjždějících. Přednese svůj případ, v němž má nějakou pochybnost a slyší úsudek případně námitky ostatních. Taková právnícká poradna má reální cenu. Za čas a náklad věnovaný na dostavení se do schůze obdrží často cennou radu, sdělenou zkušenost a získá důležitou pomůcku pro svou práci.

Přitom si může být vědom, že ostatní účastníci poradí mu dle svého nejlepšího vědomí a svědomí, protože při rozdělení notářů po venkovských obvodech odpadá nebezpečí konkurenčních zlomyslností.

Co takové místní obvody mohou dosáhnouti pro svoje účastníky, toho nejlepším důkazem byly výsledky odboru Plzeň v přidělování soudního komisařství. I když snad u jednotlivých referentů se věc zdánlivě nezlepšila, měl přece jen každý notář možnost poukázat na presidiálku krajského soudu, používání notářů jako soudních komisařů doporučující a zajisté také tato presidiálka v mnohých případech způsobila zlepšení. Očekávati podobný úspěch akce podnikané ve větším měřítku notářskou komorou nebylo by dobře možno. Takový úspěch závisí hlavně na místních okolnostech a v čím menším měřítku se akce provádí, tím spíše může být pronikavější.

Vím sice, že před nedávnem provedeny byly doplňovací volby do notářské komory, takže po nějakou dobu ku změnám nedojde. Ale právě proto jest dosti času na uvážení tohoto námětu, který potřebuje ku svému uskutečnění a zdaru předchozích porad interesovaných zástupců venkova o tom, koho by ze svého středu mohli vyslati, aby skutečně v komorním výboru rád a úspěšně pracoval, dohody s Prahou o provedení místního rozdělení funkcí, dohody o rayonování jednotlivých

odborů spolku notářů. Tento námět není myšlen jako námět opoziční, jako takový by musel ztroskotati a přinésti více zlého než dobrého. Může se také namítnouti, že námět sám je opožděný proto, že příští volby budou se patrně dít za zcela jiných předpokladů do jediné velké komory pro celé Čechy. Tato naděje však byla již tolikrát vyslovena a tolikrát nesplněna, že je možno očekávati, že ani do příštích voleb se nezmění situace, která je nyní. A právě pro možnost utvoření jediné velké komory je nutným stejnoměrné rozdělení komorních mandátů. V opačném případě měly by totiž slučované komory na výběr méně funkcionářů dost již zapracovaných, kteří by patrně přišli při obsazování komorních mandátů v úvahu, takže by se mohlo státi, že v příští velké komoře bylo by sice zastoupeno třeba jen jedním zástupcem 18 notářů dosavadní komory liberecké neb 16 notářů dosavadní komory česko-budějovické, ne však 36 notářů z obvodu krajských soudů Klatovy, Písek, Plzeň.

Tento námět dává venkovský notář venkovským notářům. Přál bych si, aby o něm uvažovali, pokud možno s vypuštěním hledisek osobních. Zapadne-li, tak jako zapadly některé náměty dřívější, nebudou moci venkovští notáři tvrditi, že neměli možnost zasahovati do vývoje událostí. Nejvýše mohou říci, že nechtěli.

P o z n. r e d. Dáváme milerádi místa tomuto projevu z řad venkovských notářů a uznáváme v mnohém jeho oprávněnost, upozorňujeme však, že notářská komora pražská, pokud činila návrhy k volbám, vždy brala zřetel na notáře podle krajů; ovšem při omezeném počtu členů komory (8), z nichž polovice musí býti z Prahy, nelze ovšem zřetele vzíti na veškeré kraje. Dále padá na váhu, že v případě resignace některého notáře nastupuje náhradník, který obdržel nejvíce hlasů, čímž se opět poměr zhoršuje. Bylo by proto radno, aby bylo voleno tolik náhradníků, kolik členů, a vždy každý náhradník aby byl eventuelně nástupcem notáře z určitého kraje.

Z E D N E

Nová notářská místa v Praze, Slaném a Mladé Boleslavi.

Jak jsme již v předešlém čísle uvedli, zřídilo ministerstvo spravedlnosti nová 4 místa notářská v Praze a po 1 ve Slaném a Mladé Boleslavi. Notářská komora pražská spolu s dotyčnými v místech těch již ustanovenými notáři podala proti tomuto zřízení nových míst stížnost na Nejvyšší správní soud. Jest to po prvé po celou dobu trvání notářské komory, že táž viděla se nucena vzepřítí se zřízení nových míst v zájmu samotného notářského stavu v úvaze, že by přílišným rozmnožováním míst notářských příslušníci našeho stavu byli poškozováni, ježto by nebylo jim pak zabezpečeno existenční minimum, přiměřené jejich stavu a významu notářského úřadu.

Upozornění kolegům jako soudním komisařům. Nálezem presidia vrchního soudu uznán byl jeden kolega vinen přečinem § 157 not. řádu proto, že jako soudní komisař neúčtoval odměn za projednání pozůstalosti, nýbrž v několika případech požadoval od dědiců zaplacení odměny bez přisudku soudního. Soud shledal v tomto jednání, že porušeno bylo ustanovení § 28 not. tar., dle něhož poplatky za projednání z pozůstalosti vyměřiti má soud a bez tohoto vyměření notář není oprávněn poplatky vybíratí.